

ที่ ศย ๐๒๐/ว ๓๙๓

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๐/ว ๒๘๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance) ด้านกลยุทธ์ (Strategic) ด้านการดำเนินงาน (Operational) และด้านการเงิน (Financial) ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และบริหารความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้กำหนดคู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมมีแนวทางในการนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ปรับวิธีการคิด (mindset) ของบุคลากร สร้างวัฒนธรรมขององค์กรที่ตระหนักถึงการป้องกันความผิดพลาดและความเสียหายที่อาจจะเกิดจากการดำเนินงานจนส่งผลกระทบต่อไม่บรรลุเป้าหมายสูงสุดของหน่วยงาน โดยมีหลักการตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ ทั้งนี้ สามารถ Download จากเว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล <http://www.rabi.go.th> และหากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๒๕, ๐ ๒๑๔๒ ๔๗๐๕, ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๓๗, ๐ ๒๑๔๒ ๔๗๗๙ และ ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๑๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณามอบหมายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑ —

(นายสราวุธ เบญจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๒๕, ๐ ๒๑๔๒ ๔๗๐๕, ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๓๗, ๐ ๒๑๔๒ ๔๗๗๙ และ ๐ ๒๑๔๒ ๔๖๑๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๗๘๘๑ และ ๐ ๒๑๔๓ ๗๘๗๙

E – mail : rabiphath@coj.go.th

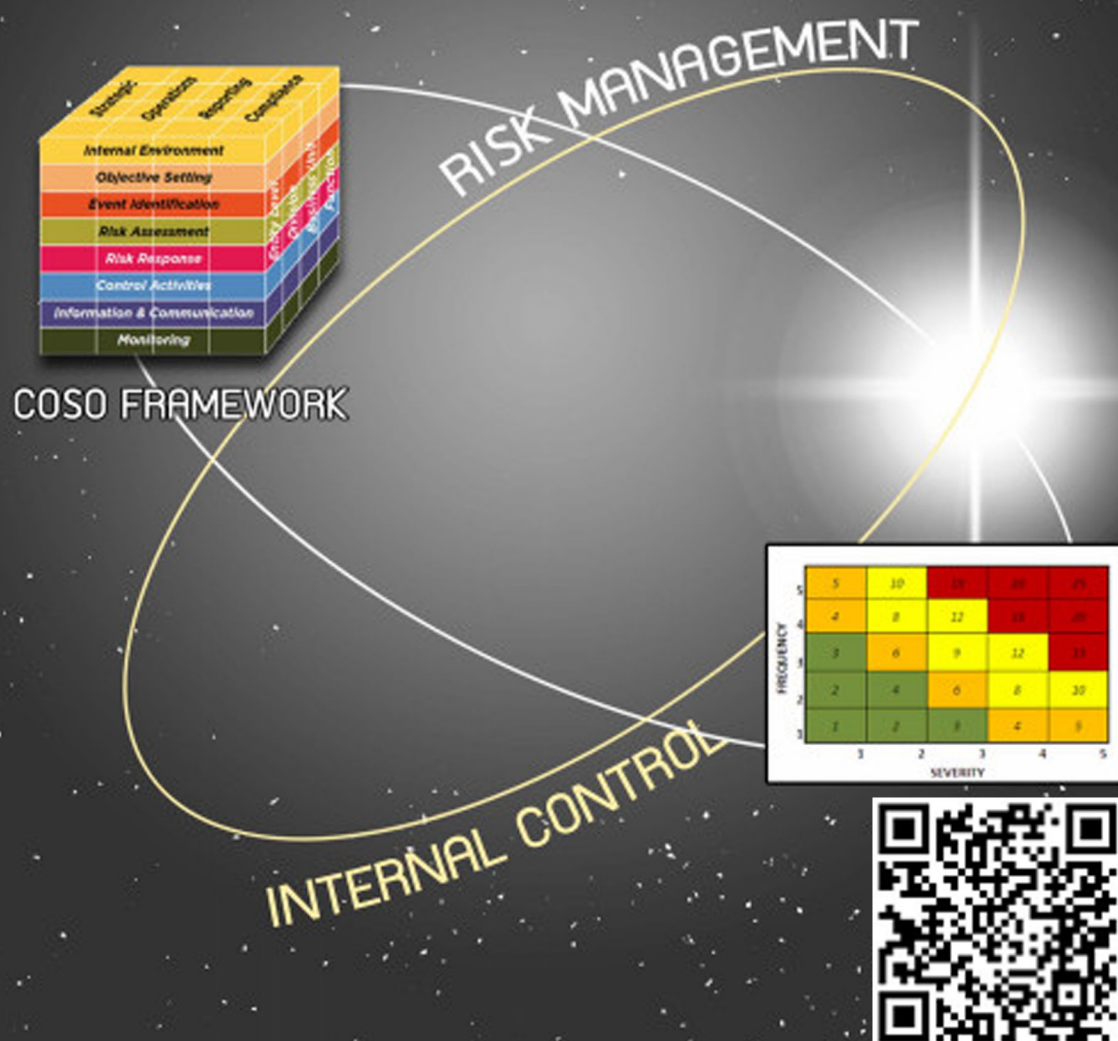

คู่มือ

การบริหารความเสี่ยง
และการควบคุมภายใน

ของ สำนักงานศาลยุติธรรม

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

สถาบันวิจัยและพัฒนาที่มีพัฒนาการดี
สำนักงานศาลยุติธรรม
<http://www.rabi.coj.go.th>

“

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสำคัญ
ของผู้บริหารทุกหน่วยงานศาลยุติธรรม
ในการลดความเสี่ยงและความผิดพลาดของหน่วยงาน
ที่จะส่งผลกระทบต่อที่เสียหายทั้งในระดับตัวบุคคลและองค์กร

”

นายสรายุทธ เบลญกุล
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงและ
การควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม

สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
๑	แนวทางการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑
	๑.๑ บทนำ	๑
	๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
	๑.๓ ภูมิหายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓
	๑.๔ นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงาน ศาลยุติธรรม	๕
	๑.๕ กลไกของโครงสร้างระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุม ภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม	๖
๒	แนวคิดการบริหารความเสี่ยง (Concept of Risk Management)	๗
	๒.๑ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	๘
	๒.๒ การควบคุมภายใน (Internal Control)	๙
	๒.๓ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit)	๑๐
	๒.๔ องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	๑๐
	๒.๕ ภาพรวมกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของสำนักงานศาลยุติธรรม	๒๔
๓	การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๕
	๓.๑ แนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๖

เรื่อง	หน้า
๓.๒ การกรอกข้อมูลแบบรายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๘
•RMIC ๑ รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๙
•RMIC ๒ แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๓๔
•RMIC ๓ แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๒
•RMIC ๔ รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๔
๔ กรอบระยะเวลาดำเนินการตามระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๖
บรรณานุกรม	๔๘
ภาคผนวก	
๑ แบบ RMIC ๑ : รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๒ แบบ RMIC ๒ : แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๓ แบบ RMIC ๓ : แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๔ แบบ RMIC ๔ : รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	

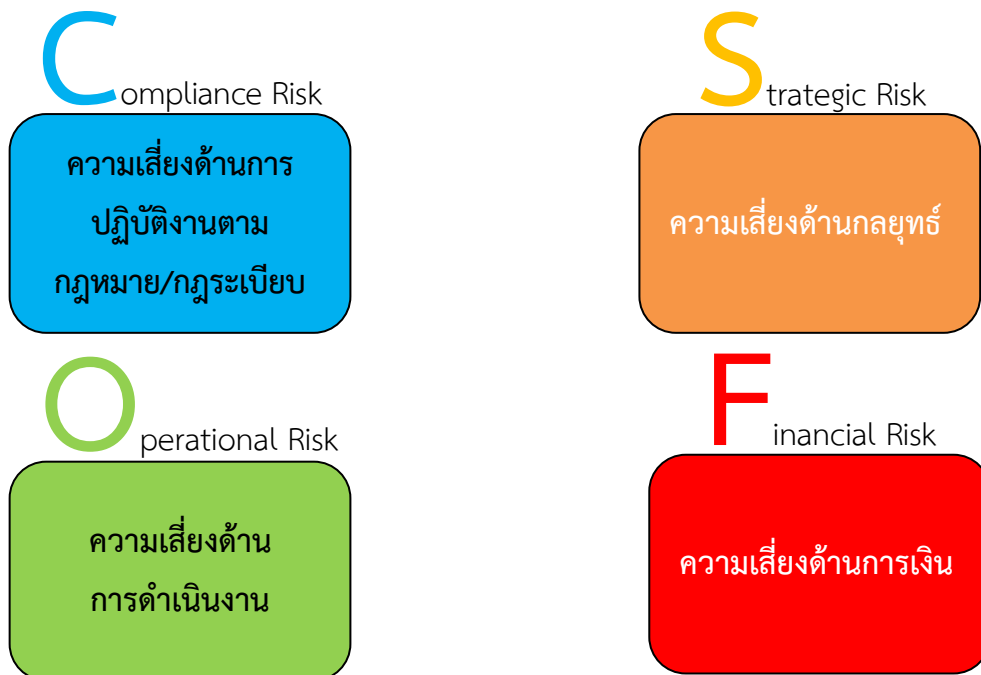

แนวทางการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๑ บทนำ

ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๐/ว ๒๕๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันความเสี่ยงและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยง ๔ ด้าน ได้แก่

- (๑) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C)
- (๒) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S)
- (๓) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O)
- (๔) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F)

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้กำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการ ซึ่งผลจากการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในดังกล่าว พบว่า มีความไม่เหมาะสมกับ

สภาพแวดล้อมของทุกหน่วยงาน จึงทำให้ไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงและความผิดพลาดของแต่ละหน่วยงานได้ตามวัตถุประสงค์ของการนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร และบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานได้

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้ปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมวางแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในด้วยตนเอง โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ระบุและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง และกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ไม่กระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา และปัจจัยความจำเป็นต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารป้องกันความเสี่ยงและความผิดพลาดจากการดำเนินงานทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร

แนวทางการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำขึ้นฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมใช้เป็นแนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของสำนักงานศาลยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง รวดเร็ว เป็นธรรม และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง

๑.๒ วัตถุประสงค์

- (๑) เพื่อให้ระบบงานของสำนักงานศาลยุติธรรมสอดคล้องและรองรับตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการ
- (๒) เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมใช้ระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการลดหรือป้องกันความเสียหาย หรือความล้มเหลวจากกระบวนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบที่เสียหายทั้งระดับบุคคลและองค์กร ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้
- (๓) เพื่อรักษาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานศาลยุติธรรม

๑.๓ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการและกรอบแนวทางการพัฒนาของสำนักงานศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ลำดับ	กฎหมาย/ระเบียบ/แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง	สรุปสาระสำคัญ
๑	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน พัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็น ผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
๒	พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑	มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง
๓	พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖	มาตรา ๖ กำหนดเป้าหมายของการบริหารราชการ ได้แก่ เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ
๔	ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔	ข้อ ๖ กำหนดองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล

ลำดับ	กฎหมาย/ระเบียบ/แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง	สรุปสาระสำคัญ
๕	นโยบายประธานศาลฎีกา (ท่านชีพ จุลมนต์)	ข้อ ๑ ดำเนินการให้ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้การอำนวยความสะดวกเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม ปราศจากอคติทั้งปวง ข้อ ๓ เพิ่มการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการคดีและเพื่อให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมรวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง
๖	แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔	ยุทธศาสตร์ U ยกระดับมาตรฐานระบบงานศาลยุติธรรมสู่ระดับสากล แนวทางการดำเนินการที่ ๘ จัดระบบการบริหารความเสี่ยงและระบบควบคุมภายในระบบงานธุรการศาลยุติธรรมเพื่อให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนด
๗	ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง เจตจำนงสุจริตในการบริหารงานของสำนักงานศาลยุติธรรม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑	ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานของสำนักงานศาลยุติธรรมต่อข้าราชการศาลยุติธรรม เจ้าหน้าที่ และต่อสาธารณชน เพื่อให้สำนักงานศาลยุติธรรมและหน่วยงานในสังกัดดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ และพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณธรรมและความโปร่งใสเพิ่มขึ้น สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดระบบความพร้อมรับผิด และพร้อมที่จะถูกตรวจสอบและรับผิดชอบในสิ่งที่ได้ดำเนินการ ไม่เพิกเฉย และพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อยับยั้งการทุจริต อีกทั้งไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการใด ๆ อันอาจเล็งเห็นได้ว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและความเชื่อมั่นศรัทธาในองค์กรศาลยุติธรรมต่อไป

๑.๔ นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม

(ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรมที่ ศย ๐๒๐/ ๖๒๘๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑)

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม

เรื่อง นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ บัญญัติให้ดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารราชการให้เป็นไปตามหลักการจัดการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และสำนักงานศาลยุติธรรมได้มีการประกาศ เจตจำนงสุจริตในการบริหารงานของสำนักงานศาลยุติธรรม เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

ดังนั้น เพื่อให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายตาม บทบัญญัติของกฎหมายและประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานของสำนักงานศาลยุติธรรมอย่าง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม เห็นสมควรนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุม ภายในมาใช้เป็นเครื่องมือและกรอบแนวทางในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานเพื่อรักษาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของศาลยุติธรรม จึงขอประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม ดังนี้

๑. มุ่งเน้นการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ในระดับที่ยอมรับ ได้ไม่กระทบต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสำนักงานศาลยุติธรรมในภาพรวม ๔ ด้าน โดยจัดลำดับ ความสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความ ไม่ครอบคลุมของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ทำให้ต้องใช้ดุลพินิจหรือการตีความ รวมทั้งการ ทำนิติกรรมสัญญาและการร่างสัญญาไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน จนส่งผลกระทบต่อปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

๑.๒ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) เป็นความเสี่ยง/ ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามเป้าหมายและพันธกิจโดยรวมตามแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย ประธานศาลฎีกา หรือเป็นการกำหนดกลยุทธ์หรือปัจจัยที่จะส่งผลทำให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงาน ศาลยุติธรรมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามแผนยุทธศาสตร์และนโยบายประธาน ศาลฎีกาได้

๑.๓ ความเสี่ยง...

- ๒ -

๑.๓ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) เป็น ความเสี่ยง/ปัญหาอันเนื่องมาจากระบบงานภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูลและส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงาน /การดำเนินโครงการของหน่วยงานใน สังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและ/หรือ ประสิทธิภาพ

๑.๔ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) เป็นความเสี่ยง อันเนื่องมาจากระบบการบริหารงบประมาณและการเงินจนส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณและ การเงินของศาลยุติธรรม

๒. ให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการบริหารความเสี่ยง ทุกหน่วยงาน โดยส่งเสริมให้ข้าราชการศาลยุติธรรมและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการ บริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและ การควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓. ให้หัวหน้าส่วนราชการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม และ ผู้บังคับบัญชาตามสายการบังคับบัญชาที่มีหน้าที่ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นหรืออาจ เกิดขึ้นตามสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของหน่วยงานที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง

๔. ส่งเสริมและสร้างความตระหนักรู้ด้านความเสี่ยง สามารถประยุกต์ใช้ หลักการบริหารความเสี่ยง เพื่อปลูกฝังเป็นวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย และการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสำนักงานศาลยุติธรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

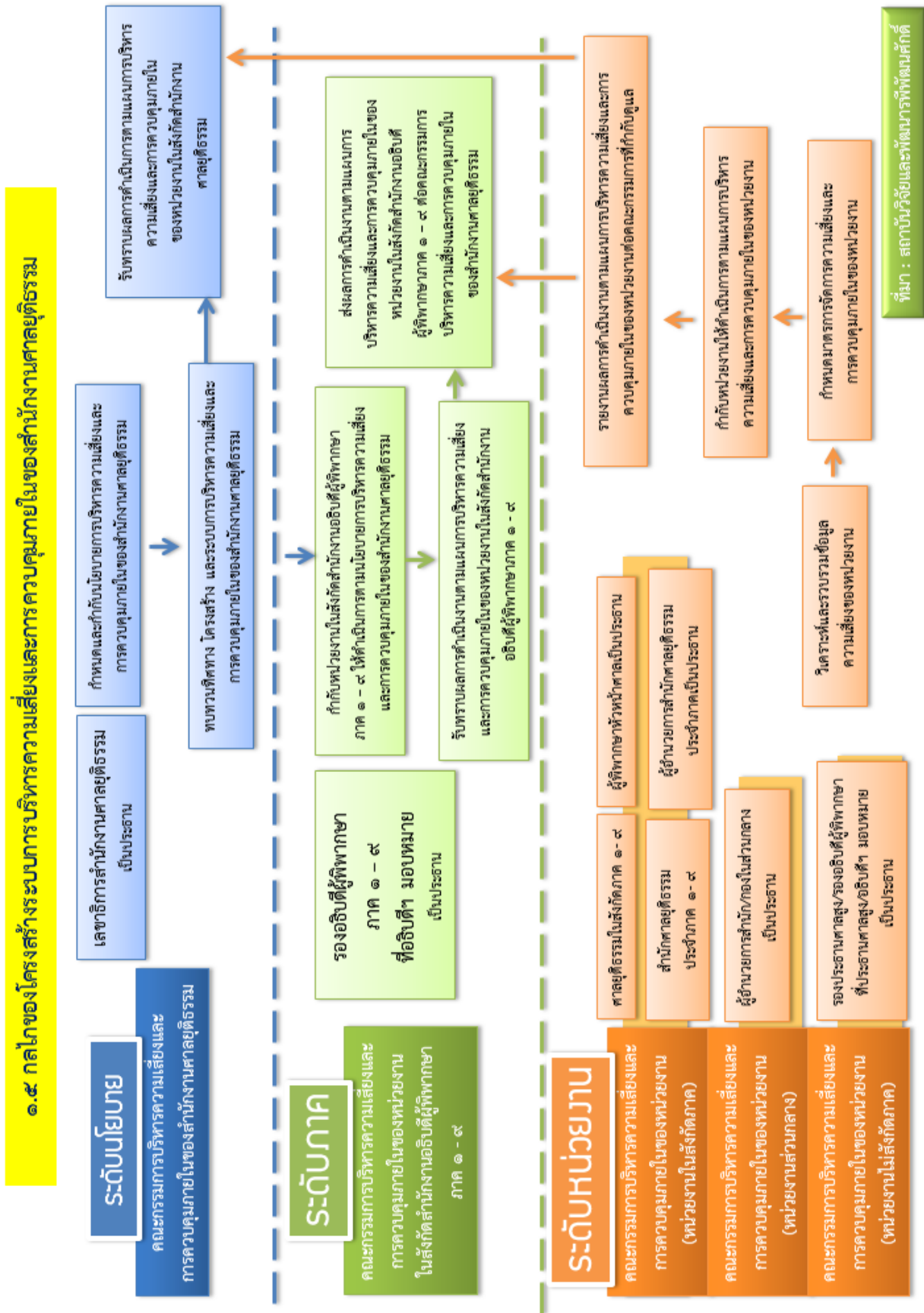
ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายสารวัตร เบญจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

และการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม

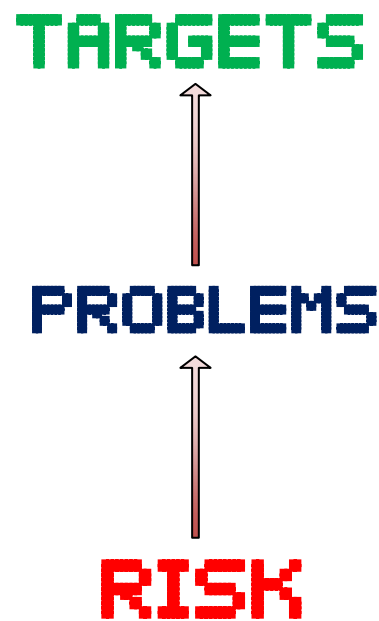
๒.

แนวคิดการบริหารความเสี่ยง (Concept of Risk Management)

การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้จะต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงทั้งสิ้น โดยผลกระทบจะมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับโอกาสและความรุนแรงของปัจจัยหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเผชิญอยู่ ดังนั้น แนวคิดในการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน จึงได้ถูกนำมาใช้ในการเตรียมการเพื่อป้องกัน “ปัญหา” จาก “ปัจจัยเสี่ยง” ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์กรโดยรวม

ความเสี่ยง

หมายถึง เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งหากเกิดขึ้นจะมีผลกระทบในเชิงลบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงควรดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย แต่สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่เป็นโอกาสในการเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร สิ่งที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ คือ การบริหารจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ขณะเดียวกัน หากองค์กรพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ให้เกิดการบูรณาการกับทุกกิจกรรมดำเนินงานขององค์กรได้ ก็จะสามารถใช้โอกาสของความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกด้วย

ความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารจัดการองค์กรที่ดี คือ การติดตาม กำกับ ควบคุม และดูแลให้มีการจัดกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ตรงเป้าหมายคุ้มค่าและประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดย ๓ หลักการที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

๑. การบริหารความเสี่ยง
๒. การควบคุมภายใน
๓. การตรวจสอบภายใน

๒.๑ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

หมายถึง การกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และกระบวนการ เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์กร นำไปปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์และปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะสัมฤทธิ์ผลได้ องค์กรจะต้องสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินผลกระทบต่อองค์กร และกำหนดวิธีจัดการที่เหมาะสมให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่าผลการดำเนินงานตามภารกิจต่าง ๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงนั้น เป็นไปเพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงเพื่อให้เกิดการรับรู้ ตระหนัก และเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับองค์กร กำหนดวิธีจัดการที่เหมาะสมในการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งการสร้างกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรในองค์กร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM)

หมายถึง การบริหารความเสี่ยงโดยประสานโครงสร้างองค์กร กระบวนการ/กิจกรรมตามภารกิจ และวัฒนธรรมองค์กร เข้าด้วยกัน โดยมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

๑. การผสมผสานและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร โดยการบริหารความเสี่ยงควรสอดคล้องกับภารกิจและพันธกิจ แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ การตัดสินใจ และสามารถนำไปใช้กับองค์ประกอบอื่น ๆ ในการบริหารองค์กร

๒. การพิจารณาความเสี่ยงทั้งหมด โดยครอบคลุมความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ทั้งระดับโครงการ ระดับหน่วยงานย่อย และระดับองค์กร ในปัจจัยเสี่ยงด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเสี่ยงเกี่ยวกับกลยุทธ์ การดำเนินงาน การเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้อาจทำให้เกิดความเสียหาย ความไม่แน่นอน และโอกาส รวมถึงการมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓. การมีความคิดแบบมองไปข้างหน้า โดยบ่งชี้ความเสี่ยงอะไรที่อาจจะเกิดขึ้นบ้างและหากเกิดขึ้นจริงจะมีผลกระทบอย่างไรต่อวัตถุประสงค์ เพื่อให้องค์กรได้มีการเตรียมการบริหารความเสี่ยง

๔. การได้รับการสนับสนุนและมีส่วนร่วม โดยทุกคนในองค์กรตั้งแต่ระดับคณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

พื้นฐานของการบริหารความเสี่ยงที่ดีขององค์กร ควรมีองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงครบถ้วน โดยจะเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และควรถูกปลูกฝังรวมกับกิจกรรมปกติขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ที่กำหนด และบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการได้

๒.๒ การควบคุมภายใน (Internal Control)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อให้ฐานะการเงินการคลังมีเสถียรภาพมั่นคงและยั่งยืน โดยกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการการคลังงบประมาณ วินัยรายได้ รายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การรับทรัพย์สินเงินคงคลังและหนี้สาธารณะ ดังนั้น จึงได้กำหนดพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งการควบคุมภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่าของการใช้ทรัพย์สินหรือการกระทำอันเป็นการทุจริต

กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ได้กำหนด “มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ” (Internal Control Standard for Government Agency) ตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO ๒๐๑๓ ซึ่งได้มีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการกำหนด ประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานและการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงาน ด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

๒. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ (Compliance Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

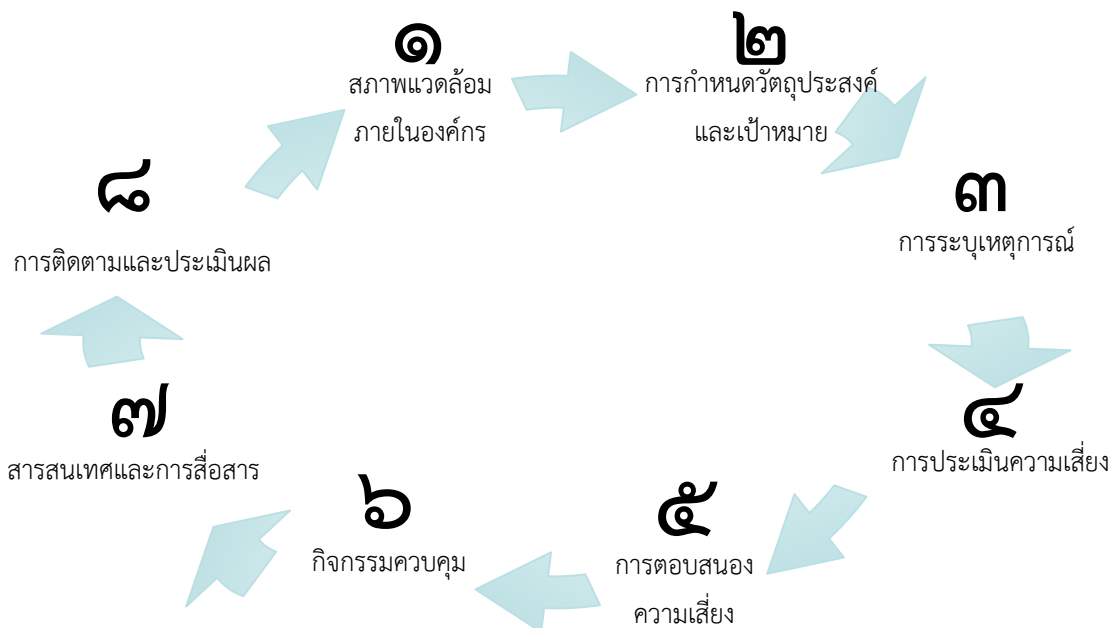
๒.๓ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

หมายถึง การให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร โดยช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแลที่ดีอย่างเป็นระบบ โดยผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาจากกระบวนการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการปรับปรุงการควบคุมและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งบางครั้งผู้ปฏิบัติงานมักคิดว่าการควบคุมที่มีอยู่อาจทำให้เกิดการละเลยในบางส่วนที่ต้องควบคุม ผู้ตรวจสอบภายในจะมีวิธีการตรวจสอบว่า การควบคุมที่ปฏิบัติกันเพียงพอหรือไม่ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยผลการตรวจสอบจะออกมาในรูปแบบการจัดทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่อผู้บริหารทราบหรือพิจารณา ซึ่งรายงานจะประกอบด้วยสิ่งที่ตรวจพบ ความเห็นหรือข้อเสนอแนะหากเห็นว่าต้องมีการปรับปรุงจากที่ปฏิบัติอยู่

๒.๔ องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ องค์ประกอบเหล่านี้เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกันของฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติงาน และฝ่ายสนับสนุน ครอบคลุมทุกหน่วยงานในองค์กร ผสมผสานเข้ากับกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ โดยมีความเชื่อมโยงกันในทุกระดับจากระดับองค์กรสู่ระดับฝ่ายดำเนินการ และเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายในองค์กร องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ได้แก่

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร	นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ขององค์กร พื้นฐานที่สำคัญของกรอบการบริหารความเสี่ยง และการจัดการกับความเสี่ยง
๒. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์
๓. การระบุเหตุการณ์	การบ่งชี้และเข้าใจความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
๔. การประเมินความเสี่ยง	พิจารณาถึงผลกระทบและโอกาสเกิดความเสี่ยง
๕. การตอบสนองความเสี่ยง	กำหนดการจัดการความเสี่ยง
๖. กิจกรรมควบคุม	พิจารณาถึงการควบคุมเพิ่มเติม รวมทั้งความสัมพันธ์ของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารควรนำวิธีการจัดการความเสี่ยงไปปฏิบัติและติดตามเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ กิจกรรมการควบคุม คือ นโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการความเสี่ยง
๗. สารสนเทศและการสื่อสาร	เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่มีความตระหนักและเข้าใจในนโยบาย แนวปฏิบัติ และกระบวนการบริหารความเสี่ยง
๘. การติดตามและประเมินผล	ติดตามและรายงานผลของกระบวนการและระบบบริหารความเสี่ยง

(๑) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร การกำหนดกิจกรรม การบ่งชี้ ประเมิน และการจัดการความเสี่ยง สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงานบุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงนั้นจะต้องมีวิธีการปฏิบัติที่มีความชัดเจน กำหนดเป็นมาตรฐาน และมีการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ในขั้นตอนการพิจารณาเพื่อให้องค์กรมีการสร้างสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เหมาะสมกับการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรพิจารณาในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑.๑) การกำหนดค่าความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)

ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) หมายถึง ประเภทและเกณฑ์ของความเสี่ยงที่องค์กรจะยอมรับได้เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กรต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยมีควรถูกกำหนดในระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้

(๑.๒) กระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process)

องค์กรควรจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีความสอดคล้องกัน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรนำไปปฏิบัติได้ และควรจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาจอยู่ในรูปแบบคู่มือการบริหารความเสี่ยงก็ได้

(๑.๓) วัฒนธรรมองค์กร และการกำกับดูแลของคณะกรรมการและผู้บริหาร

องค์กรควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง ควรจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงทุกระดับอย่างทั่วถึง และต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร กล่าวคือ ให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งให้มีการกำหนดเจ้าของความเสี่ยง (Risk Owner) ที่จะต้องดำเนินการรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงนั้น ๆ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการพัฒนา วางระบบ และติดตามการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

(๒) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (Objective Setting)

การกำหนดนโยบายเชิงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรจะต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขององค์กรจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร และวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานย่อยจะต้องสอดคล้องกับพันธกิจ/หน้าที่/เป้าประสงค์ของหน่วยงานย่อย เพื่อให้วัตถุประสงค์ในภาพรวมบรรลุเป้าหมาย ทราบขอบเขตการดำเนินงานในแต่ละระดับและสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้ครบถ้วน ดังนั้น วัตถุประสงค์จะต้องแสดงให้เห็นถึง “ผลลัพธ์” ที่องค์กรต้องการจะบรรลุ ไม่ใช่กล่าวถึง “กระบวนการ” ในการปฏิบัติงาน

การกำหนดนโยบายในเชิงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนช่วยให้การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน ซึ่งวัตถุประสงค์องค์กรสามารถกำหนดได้ด้วยตัวชี้วัดและเป้าหมายตามนโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ แผนปฏิบัติการของหน่วยงาน และอาจมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ เพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้นตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน

(๓) การระบุเหตุการณ์ (Event Identification)

การระบุเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงเป็นการค้นหาความเสี่ยงและสาเหตุหรือปัจจัยของความเสียหาย โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายผลลัพธ์ขององค์กรตามกรอบการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

แหล่งที่มาของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

ปัจจัยภายในองค์กร

เช่น วัตถุประสงค์ขององค์กร กระบวนการทำงาน การดำเนินนโยบายและกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร สภาพการเงิน โครงสร้างองค์กรและระบบการบริหารงาน ประสิทธิภาพการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในองค์กร เป็นต้น

ปัจจัยภายนอกองค์กร

เช่น นโยบายรัฐบาล สถานะเศรษฐกิจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานะการแข่งขัน สภาพสังคม เหตุการณ์ธรรมชาติ กฎระเบียบภายนอกองค์กร และการเมือง เป็นต้น

การระบุปัจจัยเสี่ยง จำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๓.๑) **ความเสี่ยงระดับหน่วยงานส่วนย่อย** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์องค์กรที่ถ่ายทอดลงสู่หน่วยงานย่อยในส่วนที่หน่วยงานย่อยรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงระดับโครงการที่ผู้จัดการโครงการไม่สามารถจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารและจัดการของผู้จัดโครงการในแต่ละโครงการ และเป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานย่อยไม่สามารถจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารและจัดการของหน่วยงานย่อยเอง ซึ่งหน่วยงานย่อยต้องใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับหน่วยงานย่อย รวมทั้งการรายงานตามระบบการควบคุมภายในต่อไป

(๓.๒) **ความเสี่ยงระดับองค์กร** เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์องค์กร หรือการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารระดับสูง โดยให้องค์กรพิจารณาวิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรต่อไป นอกจากนี้ยังรวมถึงความเสี่ยงที่หน่วยงานย่อยไม่สามารถจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ภายใต้การบริหารและจัดการของหน่วยงานย่อยใดเพียงหน่วยงานเดียว จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานย่อยต่าง ๆ หรือต้องบูรณาการการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ทั้งนี้ การระบุปัจจัยเสี่ยงจะเริ่มต้นที่เป้าประสงค์ หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยมีความเชื่อมโยงต่อการบริหารความเสี่ยงหน่วยงานย่อย และการบริหารความเสี่ยงระดับโครงการ เพื่อให้เป็นภาพความเสี่ยงองค์กรที่ไม่มีความซ้ำซ้อนกัน

การค้นหาความเสี่ยงสามารถศึกษาจากข้อมูลสถิติของความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น การสำรวจในปัจจุบันหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การรวบรวมข้อมูลเพื่อบ่งชี้เหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงจะเป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งแบบ Top-down คือ การระดมความคิดเห็นผู้บริหารของหน่วยงานเพื่อระบุความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ขององค์กร และแบบ Bottom-up คือ การระดมความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระบุความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน/การรายงาน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทั้งจากผู้บริหารและบุคลากร ทบทวนโดยผู้บริหารและคณะทำงานฯ รวบรวมเป็นรายการความเสี่ยงองค์กร (Risk register) และประเมินความเสี่ยงนั้น ๆ ในขั้นตอนต่อไป

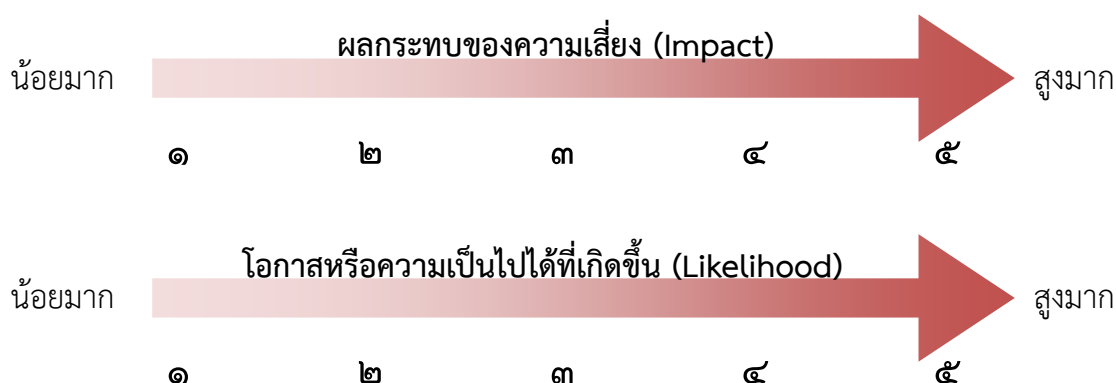
การบ่งชี้ความเสี่ยง จะต้องระบุสาเหตุของความเสี่ยงด้วยทุกครั้ง และควรระบุให้ครบทุกสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนจัดการความเสี่ยง ให้บริหารจัดการความเสี่ยงได้ตรงกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และสามารถลดความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๔) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลังจากค้นหาและระบุความเสี่ยงได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์เพื่อจัดระดับโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยง และวัดระดับผลกระทบของความเสี่ยงนั้น ๆ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการนำเหตุการณ์ความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงที่มีการค้นพบหรือระบุได้มาทำการวัดหรือประเมินระดับความรุนแรง กับความถี่ หรือโอกาสที่จะเป็นไปได้ เพื่อระบุระดับความสำคัญของความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง คือ การประเมินระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดปัจจัยเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับของความเสี่ยง โดยการประมวลผลค่าระดับของโอกาส และระดับความรุนแรงของผลกระทบตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ทั้ง ๒ ด้าน (Impact & Likelihood)

ระบบการให้คะแนน กำหนดเป็นระบบคะแนน ๑ - ๕

การกำหนดนิยามของระดับคะแนน จำเป็นต้องกำหนดให้มีความสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk appetite) ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาด้วย จึงควรมีการทบทวนนิยามดังกล่าวในแต่ละปี สำหรับในเบื้องต้น สามารถกำหนดนิยามเป็นแนวทางในการพิจารณาใช้ประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น ผลกระทบของความเสี่ยงและโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น จากนั้นจึงคำนวณให้ระดับความเสี่ยงตามผลคูณของระดับคะแนนทั้ง ๒ ด้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปัจจัยเสี่ยง	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น (Likelihood)	ผลกระทบของ ความเสี่ยง (Impact)	ระดับความเสี่ยง (Level of Risk)
ปัจจัยเสี่ยง A	๓	๑	๓ X ๑ = ๓
ปัจจัยเสี่ยง B	๓	๓	๓ X ๓ = ๙
ปัจจัยเสี่ยง C	๔	๔	๔ X ๔ = ๑๖
ปัจจัยเสี่ยง D	๔	๕	๔ X ๕ = ๒๐

เมื่อได้ระดับความเสี่ยงครบทุกความเสี่ยงแล้ว ก็จะสามารถจัดทำแผนผังความเสี่ยงองค์กร (Risk Profile) ดังนี้

		โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น (Likelihood)				
		๑ (น้อยมาก)	๒	๓	๔	๕ (สูงมาก)
ผลกระทบ ของความเสี่ยง (Impact)	๕ (สูงมาก)				ความเสี่ยง D	
	๔				ความเสี่ยง C	
	๓			ความเสี่ยง B		
	๒					
	๑ (น้อยมาก)			ความเสี่ยง A		

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับความเสี่ยง ซึ่งแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) ซึ่งระดับความเสี่ยงแบ่งตามความสำคัญเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
สูงมาก	๑๗ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที (ตัวอย่างความเสี่ยง D ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๒๐)
สูง	๑๐ - ๑๖	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ตัวอย่างความเสี่ยง C ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๑๖)
ปานกลาง	๕ - ๙	ระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ (ตัวอย่างความเสี่ยง B ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๙)
น้อย	๓ - ๔	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีควบคุมปกติในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนด (ตัวอย่างความเสี่ยง B ระดับคะแนนความเสี่ยงเท่ากับ ๓)
น้อยมาก	๑ - ๒	ระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีการติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ แผนบริหารความเสี่ยงต้องเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับหลังจากดำเนินการตามกิจกรรม/มาตรการควบคุมที่กำหนดไว้ในแผนบริหารความเสี่ยงแล้ว เพื่อให้ระดับความเสี่ยงลดลง

การประเมินความเสี่ยงจำเป็นต้องมีการประเมินอย่างน้อย ๒ ครั้งในแต่ละรอบของการบริหารความเสี่ยง คือ **ก่อน**จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงองค์กร และ**หลัง**จากสิ้นสุดการดำเนินการกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้สามารถทราบถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ โดยอาจเพิ่มความถี่การประเมินระหว่างรอบได้ ทั้งนี้ เพื่อใช้ผลการประเมินเปรียบเทียบ และปรับปรุงกลยุทธ์/มาตรการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

(๕) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

ภายหลังการประเมินความเสี่ยง ควรมีการกำหนดการตอบสนองต่อความเสี่ยงให้เหมาะสม กล่าวคือ การดำเนินการเพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้วิธีการที่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามแผนการตัดสินใจทางกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ดังนี้

(๕.๑) ความเสี่ยงที่ต้องควบคุม

(๕.๑.๑) กลยุทธ์ M: Mitigate Risk (การควบคุมความเสี่ยง)

เป็นการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อควบคุมโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือขนาดของผลกระทบจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่กำหนด ซึ่งเป็นระดับที่สามารถยอมรับได้ ประกอบด้วย

- กิจกรรมเพื่อลดผลกระทบจากความเสี่ยง เช่น การจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อป้องกันอันตรายจากการทำงานหรือการจัดหาอุปกรณ์เพิ่มเติมจากเดิม การจัดทำแผนฉุกเฉิน เป็นต้น
- กิจกรรมเพื่อลดโอกาสการเกิดขึ้นของความเสี่ยง เช่น การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ การจัดทำมาตรฐานความปลอดภัย เป็นต้น

(๕.๑.๒) กลยุทธ์ T: Transfer Risk (การถ่ายโอนความเสี่ยง)

เป็นวิธีการร่วมหรือแบ่งความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง เช่น การจ้างบุคคลภายนอกที่มีความสามารถหรือความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นดำเนินการแทน (Outsource) เป็นต้น

(๕.๒) ความเสี่ยงที่ต้องยกเลิก

กลยุทธ์ A: Avoid Risk (ยกเลิกความเสี่ยง)

กรณีที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ อาจใช้วิธีการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ยกเลิก หรือไม่ดำเนินการกิจกรรมนั้น ๆ เลย เช่น การระงับ/การหยุดดำเนินการ การลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ มีงบประมาณสูง อาจมีการประเมินความเสี่ยงก่อนเริ่มโครงการ ซึ่งหากมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาตามมาทั้งด้านการเงินและด้านอื่น ๆ ก็จะไม่ดำเนินการ เป็นต้น

(๕.๓) ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(๕.๓.๑) กลยุทธ์ R: Retain Risk (การยอมรับความเสี่ยง)

เป็นการยอมรับให้ความเสี่ยงสามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ โดยใช้วิธีการติดตามระดับความเสี่ยงตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน หรือใช้วิธีควบคุมปกติ ในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนด ทั้งนี้ การยอมรับความเสี่ยงอาจเนื่องมาจากความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก หรือวิธีการที่จะนำมาใช้ควบคุมความเสี่ยงมีต้นทุนสูงเมื่อเทียบกับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินการ

(๕.๓.๒) กลยุทธ์การควบคุมความเสี่ยง/การยกเลิกความเสี่ยง/ และการถ่ายโอนความเสี่ยง

กรณีต้องการจัดการกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ลดลงไปอีก ทั้งนี้ การเลือกกลยุทธ์ต้องคำนึงถึงต้นทุนการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากร เวลา งบประมาณที่ใช้

หากสามารถกำหนดการตอบสนองต่อความเสี่ยงหลายความเสี่ยงด้วยวิธีการจัดการความเสี่ยงแบบเดียวกัน จะช่วยลดต้นทุนในการบริหารความเสี่ยงได้

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและแผนการควบคุมภายใน

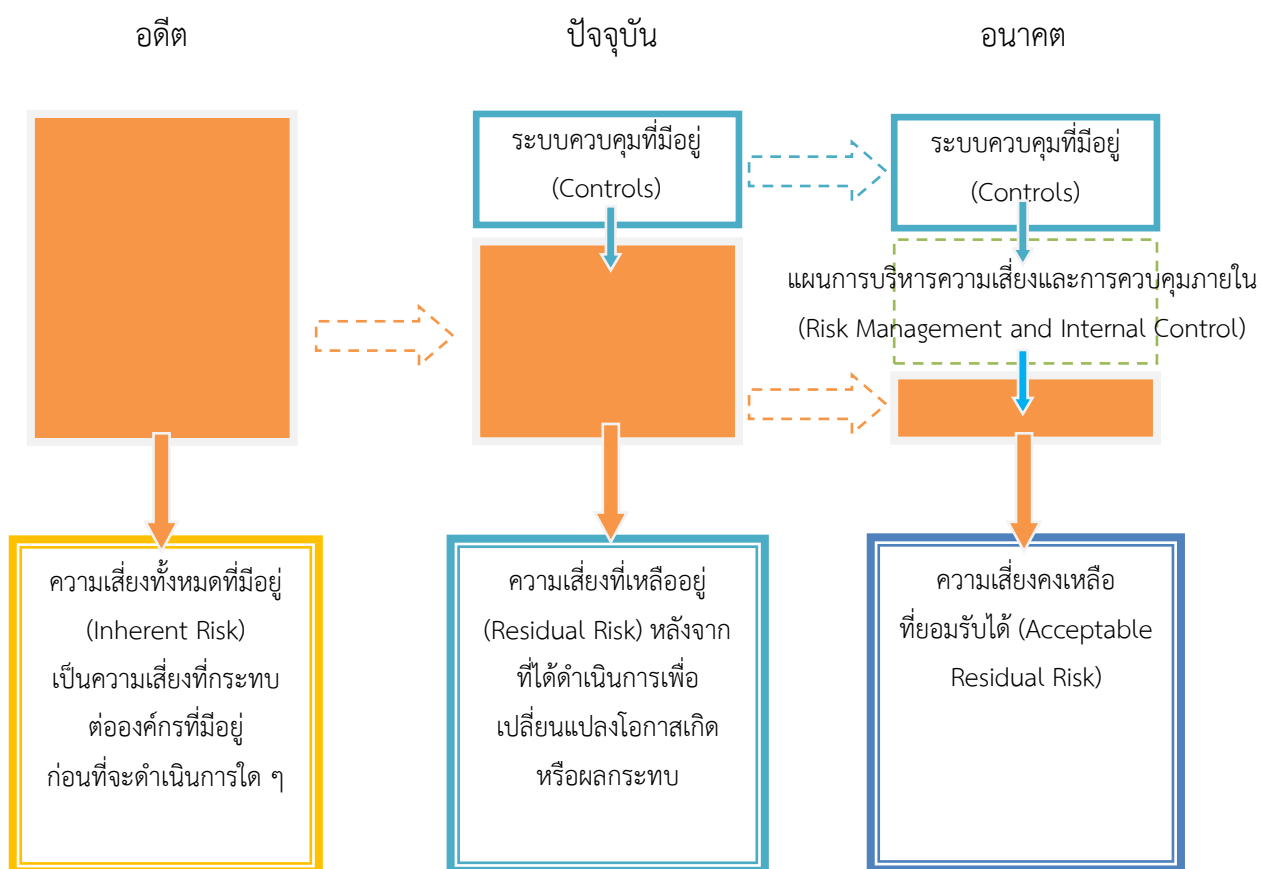
เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและแผนการควบคุมภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระดับหน่วยงานย่อยและระดับองค์กร แผนบริหารความเสี่ยงควรมีองค์ประกอบในลักษณะเดียวกับแผนปฏิบัติการ (Action Plan) คือ มาตรการ/กิจกรรมการจัดการความเสี่ยง กำหนดระยะเวลาดำเนินการของกิจกรรม และผู้รับผิดชอบ เมื่อดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและแผนควบคุมภายในเรียบร้อยแล้ว จำเป็นที่จะต้องมีการสื่อสารแผนบริหารความเสี่ยงและแผนควบคุมภายในขององค์กร ให้บุคลากรทั้งหมดทราบและเข้าใจ สอดคล้องกันในหลักการของการบริหารความเสี่ยงองค์กร รวมทั้งสนับสนุนร่วมดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ

การกำหนดแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ จะต้องกำหนดให้ครอบคลุมทุกสาเหตุของความเสี่ยง

องค์กรมีการดำเนินงานทั้งด้านบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ซึ่งมีวัตถุประสงค์/เป้าหมายร่วมกันคือ ควบคุมและลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การควบคุมภายในเป็นกระบวนการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลที่องค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการดำเนินงาน การรายงาน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นกระบวนการที่ได้รับการออกแบบให้สามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เมื่อบริหารความเสี่ยงให้ลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้แล้ว ความเสี่ยงนั้นจะถูกส่งต่อไปยังกระบวนการดำเนินงานปกติ ในทางกลับกันความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ด้วยกระบวนการดำเนินงานปกติ ความเสี่ยงนั้นจะถูกส่งต่อไปสู่กระบวนการบริหารความเสี่ยง เมื่อองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ

ความเชื่อมโยงของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

(๖) กิจกรรมควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุมในที่นี้ หมายถึง หลักเกณฑ์/แนวทาง และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรได้มีการดำเนินการตามแนวทางการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดไว้

การควบคุมภายในหรือความเสี่ยงระดับหน่วยงานย่อย เป็นการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามมาตรฐานการควบคุมภายในกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางกำหนด มี ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

๕ องค์ประกอบ

๑๗ หลักการ

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมของการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่น ๆ

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

- (๑) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- (๒) ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- (๓) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแล
- (๔) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ
- (๕) หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและการกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ หลักการ ดังนี้

(๖) หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

(๗) หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุม ทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น

(๘) หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

(๙) หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน

๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

(๑๐) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

(๑๑) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไประดับเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

(๑๒) หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบายประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

(๑๓) หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพเพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

(๑๔) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

(๑๕) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๕. กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

กิจกรรมการติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการทำงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลา

กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย ๒ หลักการ ดังนี้

(๑๖) หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการทำงาน และ/หรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

(๑๗) หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

(๗) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์กรควรกำหนดให้มีสารสนเทศและการสื่อสารที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งจากแหล่งข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กรควรต้องได้รับการบันทึกและสื่อสารอย่างเหมาะสมและทันกาล โดยเฉพาะข้อมูลสนับสนุนที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการบ่งชี้ ประเมิน และการตอบสนองต่อความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

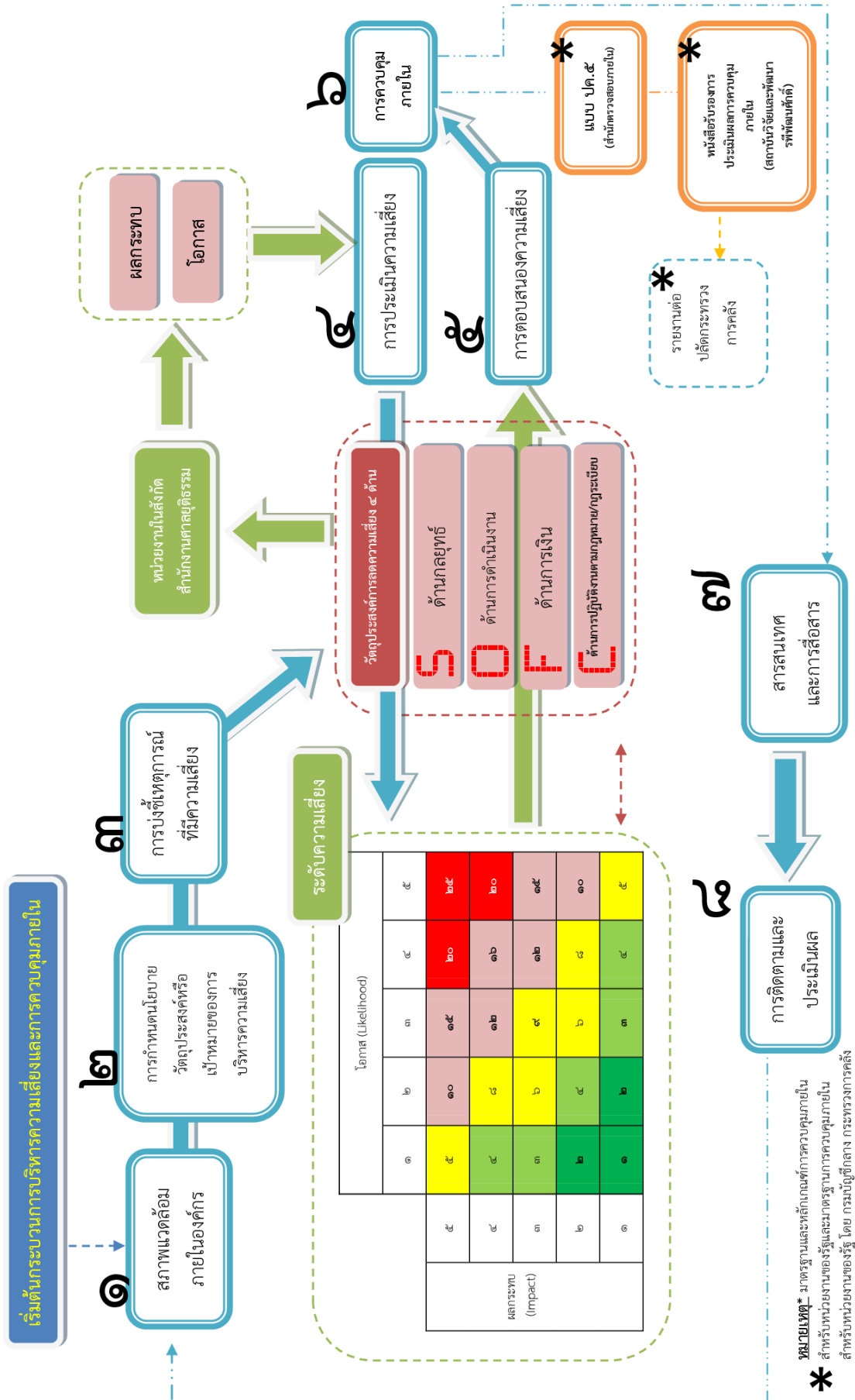
เนื่องจากความตระหนักในความเสี่ยงและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การสื่อสารที่ไม่เพียงพอหรือขาดประสิทธิภาพจะทำให้เกิดความล้มเหลวในการสร้างการยอมรับนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารจึงควรมีการวางแผนทางการสร้างความตระหนักเรื่องความเสี่ยงให้กับองค์กร เช่น อาจมีการจัดแถลงการณ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน การสื่อสารเกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานที่ควรจะต้องคัดลอกและเสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ในกระบวนการสื่อสารควรจะต้องถึงเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑ ความสำคัญและความจำเป็นของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ
- ๒ วัตถุประสงค์ขององค์กร
- ๓ ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้
- ๔ การใช้ภาษาเดียวกันในเรื่องการบริหารความเสี่ยง
- ๕ บทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากรที่จะสนับสนุนและนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาใช้

(๘) การติดตามและประเมินผล (Monitoring)

เมื่อมีการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงและแผนการควบคุมภายในแล้ว จะต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ได้ มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ โดยผู้รับผิดชอบด้านบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหน่วยงานต้องสอบถามดูว่า วิธีการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในใดที่มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการต่อเนื่อง และวิธีการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามดังกล่าว รายงานให้คณะกรรมการที่มีหน้าที่รับผิดชอบรับทราบ

๒.๕ ภาพรวมกระบวนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีประกาศ เรื่อง “นโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม” ตามหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๒๐/ว ๒๘๕ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงและความผิดพลาดของหน่วยงานที่จะส่งผลกระทบที่เป็นทั้งในระดับตัวบุคคลและองค์กร ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C) เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ทำให้ต้องใช้ดุลพินิจหรือการตีความ รวมทั้งการทำนิติกรรมสัญญาและการร่างสัญญาไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน จนส่งผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ

๒. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) เป็นความเสี่ยง/ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามเป้าหมายและพันธกิจโดยรวมตามแผนยุทธศาสตร์และนโยบายประธานศาลฎีกา หรือเป็นการกำหนดกลยุทธ์หรือปัจจัยที่จะส่งผลทำให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์และนโยบายประธานศาลฎีกาได้

๓. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) เป็นความเสี่ยง/ปัญหาอันเนื่องมาจากระบบงานภายใน กระบวนการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีที่ใช้บุคลากร ความเพียงพอของข้อมูลที่ส่งผลกระทบทำให้ผลการปฏิบัติงาน /การดำเนินโครงการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและ/หรือ ประสิทธิภาพ

๔. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากระบบการบริหารงบประมาณและการเงินจนส่งผลต่อการบริหารงบประมาณและการเงินของศาลยุติธรรม

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการด้วยตนเองทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักงานศาลยุติธรรม

ระบุและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง และกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อลดความเสี่ยงและความผิดพลาดจากการดำเนินงานของหน่วยงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานได้อีกทางหนึ่ง

๓.๑ แนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

หลักการของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้องค์กรในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ดำเนินการด้วยตนเองทั้งกระบวนการ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในสามารถลดความเสี่ยงและป้องกันความผิดพลาดที่เป็นไปตามสภาพปัญหาของแต่ละหน่วยงาน เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ระบุและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ประเมินระดับความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้นที่อยู่ในระดับสูงหรืออยู่ในระดับที่หน่วยงานรับไม่ได้ และนำมากำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อลดความเสี่ยงหรือป้องกันความผิดพลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถดำเนินการได้ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น และบรรลุวัตถุประสงค์ของการนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงและความผิดพลาดของหน่วยงานที่จะส่งผลกระทบที่เสียหายทั้งในระดับตัวบุคคลและองค์กร สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน โดยปรับให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้

ลำดับ	ขั้นตอน
๑	ทบทวน/แต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้เป็นปัจจุบัน
๒	ประชุมคณะกรรมการฯ อย่างน้อยไตรมาสละ ๒ ครั้ง เพื่อกำหนดแนวทางและรับทราบผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในแต่ละไตรมาส
๓	ศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของการบริหารความเสี่ยงในหัวข้อที่ ๒ แนวคิดการบริหารความเสี่ยง (Concept of Risk Management) เพื่อให้สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในได้อย่างถูกต้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม
๔	พิจารณาและทำความเข้าใจกับกรอบระยะเวลาดำเนินการและแบบฟอร์มที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๔ แบบ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> ๑. RMIC ๑ : รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

	<p>๒. RMIC ๒ : แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>๓. RMIC ๓ : แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒</p> <p>๔. RMIC ๔ : รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒</p>
๕	ประชุมหารือร่วมกันเมื่อเริ่มต้นไตรมาสเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ระบุและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ประเมินระดับความเสี่ยง กำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อกำหนดลงในแบบ RMIC ๑ RMIC ๒ และ RMIC ๓ (คำอธิบายการกรอกข้อมูลอยู่ในหัวข้อถัดไป) โดยเลือกเฉพาะงานภารกิจ/โครงการ/กระบวนการสำคัญ ที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงที่อยู่ในระดับความเสี่ยงสูงหรือสูงมาก นำมากำหนดเป็นมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
๖	ดำเนินการมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ตามที่ระบุไว้ในแบบ RMIC ๒ และ RMIC ๓ หากในระหว่างไตรมาส มาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่กำหนดไว้ไม่สามารถลดความเสี่ยงและความผิดพลาดให้ลดลงได้เมื่อสิ้นไตรมาส อาจมีการประชุมเพื่อปรึกษา ทบทวน ปรับปรุงแบบฯ ตามแบบ RMIC ๒ และ RMIC ๓ ได้เพื่อให้ความเสี่ยงและความผิดพลาดลดลง
๗	การกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงฯ และแผนการควบคุมภายในฯ ตามแบบ RMIC ๑ และ RMIC ๒ จะเป็นแผนเดียวกันทั้งปีงบประมาณ (๔ ไตรมาส) ก็ได้ ในกรณีแผนที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการนานจึงจะทราบผลการดำเนินงาน
๘	เมื่อสิ้นไตรมาสให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงฯ และการควบคุมภายในฯ ตามแบบ RMIC ๔ รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ แยกเป็นของแต่ละวัตถุประสงค์/งาน/โครงการ/กระบวนการ
๙	ก่อนสิ้นไตรมาสควรมีการประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน เพื่อรับทราบและให้ข้อสังเกตแก้ไขปรับปรุง ก่อนรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการฯ ในลำดับถัดไปตามโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม พร้อมทั้งปรับปรุงแผนการดำเนินงานเพื่อดำเนินการในไตรมาสต่อไป
๑๐	ขอให้หน่วยงานคัดเลือกความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงและสูงมาก และจัดทำตามแบบ RMIC ๑ – ๔ แยกเป็นชุด ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ ตามงาน/โครงการ/กระบวนการที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์
๑๑	กรณีสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค ๑ – ๙ เมื่อได้รับรายงานผลการดำเนินงาน RMIC ๒ – ๔ ของหน่วยงานในสังกัดแล้ว จะต้องทำสรุปภาพรวมของภาค

๓.๒ การกรอกข้อมูลแบบรายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ระบุและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในและรายงานผลเป็นไตรมาส โดยดำเนินการและจัดทำตามแผนที่กำหนดตามแบบดังต่อไปนี้

RMIC ๑

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

RMIC ๒

แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน
ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นการกรอกข้อมูลเกี่ยวกับ
“การบริหารความเสี่ยง”

RMIC ๓

แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นการกรอกข้อมูลเกี่ยวกับ
“การควบคุมภายใน”

RMIC ๔

รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของ
หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นการกรอกข้อมูลเกี่ยวกับ
“การรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรการจัดการ
ความเสี่ยงและการควบคุมภายใน”

ข้อมูลที่กรอกใน ๔ แบบ จะมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน โดยมีรายละเอียดในแต่ละแบบ ดังต่อไปนี้

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

“RMIC ๑ : รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” (แสดงแบบตามภาคผนวก ๑) เป็นแบบรายงานข้อมูลที่จะแสดงให้เห็นว่า หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมมีพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานใช้การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่กล่าวถึง ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และกิจกรรมการติดตามผล โดยขอให้กรอกข้อมูลแต่ละองค์ประกอบตามคำอธิบายดังต่อไปนี้

RMIC ๑

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒. การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓. กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕. กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

“๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม”

ขอให้แสดงรายละเอียดตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๑ หน่วยงานมีการแสดงถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรมหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๑.๒ ผู้บริหารมีการกำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๑.๓ หน่วยงานได้มีการจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๑.๔ หน่วยงานได้มีการแสดงถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนา และรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๑.๕ หน่วยงานมีการกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

RMIC ๑

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑.สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒.การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓.กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕.กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

“๒. การประเมินความเสี่ยง”

ขอให้แสดงรายละเอียดตามประเด็นดังต่อไปนี้

๒.๑ หน่วยงานมีการระบุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๒.๒ หน่วยงานมีการระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุม และมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้นหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๒.๓ หน่วยงานมีการพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริตเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๒.๔ หน่วยงานมีการระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

RMIC ๑

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑.สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒.การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓.กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕.กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

“๓. กิจกรรมการควบคุม”

ขอให้แสดงรายละเอียดตามประเด็นดังต่อไปนี้

๓.๑ หน่วยงานมีการระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๓.๒ หน่วยงานมีการระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๓.๓ หน่วยงานได้จัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

RMIC ๑

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑.สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒.การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓.กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕.กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

“๔. สารสนเทศและการสื่อสาร”

ขอให้แสดงรายละเอียดตามประเด็นดังต่อไปนี้

๔.๑ หน่วยงานได้จัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนดหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๔.๒ หน่วยงานมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบ ที่มีต่อการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตาม การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่กำหนดหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๔.๓ หน่วยงานมีการสื่อสารกับบุคลากรภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อการ ปฏิบัติตามการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

RMIC ๑

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑.สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒.การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓.กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕.กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

“๕. กิจกรรมการติดตามผล”

ขอให้แสดงรายละเอียดตามประเด็นดังต่อไปนี้

๕.๑ หน่วยงานมีการระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการทำงาน และ/หรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๕.๒ หน่วยงานมีการประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลเพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ และหากมี ได้ดำเนินการอย่างไร

๒

RMIC

แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

“RMIC ๒ : แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” (แสดงแบบตามภาคผนวก ๒) เป็นส่วนของข้อมูล “การบริหารความเสี่ยง” ของหน่วยงาน ประกอบด้วยข้อมูลที่หน่วยงานต้องกรอก ดังนี้

หน่วยงาน.....		รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....		RMIC ๒	
แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒					
๑.วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (ระบุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	๒.งาน/โครงการ/กระบวนการ (ระบุ งาน/โครงการ/กระบวนการ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	๓.การประเมินระดับความเสี่ยง			
		โอกาส	ผลกระทบ		ระดับความเสี่ยง
			C	S	
			O	F	
			ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	
๔.เวลาที่พบความเสี่ยง					
(ระบุช่วงเวลา)					
๕.ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง					
ความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔			
ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)				
มาตรการจัดการความเสี่ยง	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔			
ตัวชี้วัดความเสี่ยง	(ระบุ)				

“หน่วยงาน”

ให้กรอกชื่อหน่วยงานที่จัดทำ
แผนการดำเนินการฯ

“รอบการรายงาน ไตรมาสที่”

ให้กรอกลำดับของไตรมาส
ที่จัดทำรายงาน

“๑. วัตถุประสงค์ของ หน่วยงาน”

“วัตถุประสงค์” หมายถึง ความต้องการที่จะกระทำหรือจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของหน่วยงานที่กำหนดขึ้นเพื่อลดความเสี่ยง ๔ ด้าน (C, S, O, F) ตามประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยปรับให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น

- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีนายประกัน
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ในการดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาครัฐ
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ในการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปอย่างเปิดเผย เสมอภาค ถูกต้องตามกฎหมาย
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ในการเพิ่มการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ในการเพิ่มการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ในการบริหารความเสี่ยงและบริการของศาลยุติธรรมให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีขีดสมรรถนะสูงในการสนับสนุนการอำนวยความยุติธรรมให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ในการลดปัญหาคดีค้างนาน
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ในการดำเนินโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการเงิน ในการลดการทุจริตทางการเงินของเจ้าหน้าที่
- เพื่อลดความเสี่ยงด้านการเงิน ในการเบิกจ่ายงบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบและแนวทางที่เกี่ยวข้อง

“วัตถุประสงค์” หรือจุดมุ่งหมายของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นไปตามนโยบายประธานศาลฎีกา แผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ แผนปฏิบัติการศาลยุติธรรม ๔ ปี สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน ตามประกาศ ก.บ.ศ. และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสำนักงานศาลยุติธรรม

RMIC ๒

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒				
๑. วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	๒. งาน/โครงการ/กระบวนการ	๓. การประเมินระดับความเสี่ยง		
(ระบุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	(ระบุ งาน/โครงการ/กระบวนการ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	โอกาส	ผลกระทบ	
			C	S
		ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	ระดับความเสี่ยง
		O	F	โอกาส x ผลกระทบ
		ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	
		๔. ระยะเวลาที่พบความเสี่ยง		
		(ระบุ ระยะเวลา)		
๕. ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง				
ความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔		
ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)			
มาตรการจัดการความเสี่ยง	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔		
ตัวชี้วัดความเสี่ยง	(ระบุ)			

“๒. งาน/โครงการ/กระบวนการ”

หมายถึง งาน/โครงการ/กระบวนการ ที่จะส่งผลให้วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ตาม “๑. วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน” ประสบความสำเร็จ ขอให้แยกงาน/โครงการ/กระบวนการตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

“๓. การประเมินระดับความเสี่ยง”

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสมควรจะนำมากำหนดเป็นมาตรการจัดการความเสี่ยงหรือไม่ โดยระดับความเสี่ยงที่จะนำมากำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงนั้น ควรอยู่ในระดับ “H” และ “E” ซึ่งเป็นความเสี่ยงในระดับสูงและสูงมากที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ของหน่วยงานได้ จึงมีความจำเป็นต้องป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นตามเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงที่เมื่อดำเนินการแล้วระดับความเสี่ยงต้องลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ไม่กระทบต่อวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ตามตาราง Risk Matrix ตามแนวคิดของ COSO ดังนี้

ตาราง Risk Matrix ตามแนวคิดของ COSO

ระดับโอกาสที่จะเกิดขึ้น

5	M 5	H 10	H 15	E 20	E 25
4	M 4	M 8	H 12	H 16	E 20
3	L 3	M 6	M 9	H 12	E 15
2	L 2	M 4	M 6	M 8	H 10
1	L 1	L 2	M 3	M 4	H 5
	1	2	3	4	5
	ระดับผลกระทบ				

“ระดับความเสี่ยง” (ระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาสที่จะเกิดขึ้น X ระดับผลกระทบ) ผลคูณนำมาเทียบกับตาราง Risk Matrix ตามแนวคิดของ COSO ตามแถบสี แบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

“L” (Low) ในช่องแถบ “สีเขียว” ถือเป็นความเสี่ยงระดับ “น้อยถึงน้อยที่สุด”

“M” (Medium) ในช่องแถบ “สีเหลือง” ถือเป็นความเสี่ยงระดับ “ปานกลาง”

“H” (High) ในช่องแถบ “สีส้ม” ถือเป็นความเสี่ยงระดับ “สูง”

“E” (Extreme) ในช่องแถบ “สีแดง” ถือเป็นความเสี่ยงระดับ “สูงมาก”

โดยข้อมูล “๓. การประเมินระดับความเสี่ยง” ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ได้แก่

RMIC ๒

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒				
๑.วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน (ระบุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	๒.งาน/โครงการ/กระบวนการ (ระบุ งาน/โครงการ/กระบวนการ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	๓.การประเมินระดับความเสี่ยง		
		โอกาส	ผลกระทบ	
			C	S
		ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	ระดับความเสี่ยง
		O	F	(โอกาส x ผลกระทบ)
		ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	
		๔.งวดเวลาที่พบความเสี่ยง		
		(ระบุช่วงเวลา)		
๕.ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง				
ความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔			
ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)			
มาตรการจัดการความเสี่ยง	(ระบุ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔			
ตัวชี้วัดความเสี่ยง	(ระบุ)			

โอกาส
(หน้า ๓๙)

ผลกระทบ
(หน้า ๔๐)

๕. ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้น
จากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการ
ความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง
(หน้า ๔๑)

“โอกาส”

หมายถึง ระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงโดยใช้ระดับคะแนน เทียบจากตาราง “เกณฑ์การเปรียบเทียบระดับโอกาส” โดยเทียบระดับการเกิดเหตุการณ์ของ “แนวทางการพิจารณา ระดับความเป็นไปได้ในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ความเสี่ยง” กับช่อง “คะแนน (L)” ทางซ้ายมือสุด ดังนี้

เกณฑ์การเปรียบเทียบระดับโอกาส

L = ระดับโอกาส (Likelihood Scoring)

คะแนน (L)	แนวทางการพิจารณาระดับความเป็นไปได้ในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ความเสี่ยง				
	ระดับโอกาส	การดำเนินโครงการ	การปฏิบัติงานประจำ	เทียบกับครั้งของการดำเนินการ	ประมาณ % ของการดำเนินการ
๕	สูงมาก	เกิดขึ้นแน่นอน	เกิดขึ้นเกือบทุกครั้ง	เกือบทุกครั้งของการดำเนินงาน	๕๐ %
๔	สูง	เกิดขึ้นได้เสมอ	เกิดขึ้นเป็นประจำ	ปีละหลายครั้ง	๔๐ %
๓	ปานกลาง	เกิดขึ้นได้บ้าง	เกิดขึ้นได้หลายครั้ง	เกิดขึ้นได้ทุกปี	๓๐ %
๒	น้อย	เกิดขึ้นได้น้อย	อาจเกิดขึ้นบ้างในบางครั้ง	เกิดขึ้นได้ในช่วง ๑ - ๒ ปี	๒๐ %
๑	น้อยมาก	เกิดขึ้นได้ยาก	แทบจะไม่เกิดขึ้นเลย	ไม่เกิดขึ้นเลยในช่วง ๓ ปี	๑๐ %

“ผลกระทบ”

หมายถึง ระดับผลกระทบของเหตุการณ์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจะกระทบต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยให้เทียบระดับของผลกระทบตามตาราง “เกณฑ์เปรียบเทียบระดับผลกระทบ” เทียบระดับการเกิดผลกระทบในช่อง “แนวทางการพิจารณาระดับความเป็นไปได้ในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ความเสี่ยง” กับช่อง “คะแนน (I)” ซ้ายมือ ดังนี้

เกณฑ์เปรียบเทียบระดับผลกระทบ

I = ระดับผลกระทบ (Impact Scoring)

คะแนน (I)	ระดับผลกระทบ	แนวทางการพิจารณาผลกระทบในแต่ละความเสี่ยงต่อเป้าหมายความสามารถหรือผลดำเนินงานขององค์กร								
		หน้าที่ความรับผิดชอบ	เป้าหมาย ผลผลิต/ผลลัพธ์	ผลคะแนนตามตัวชี้วัด	มูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	สูญเสียโอกาส	ความพึงพอใจ/ความเชื่อถือของผู้รับบริการ	ชื่อเสียงองค์กร	การดำเนินงาน	งบประมาณที่สูญเสีย
๕	สูงมาก	หน้าที่รับผิดชอบหลักเสียหาย	ต่ำกว่าเป้าหมายมากหรือที่เคยทำมาในอดีต	๑ คะแนน	องค์กรไม่สามารถรับมือได้	ต้องหยุดดำเนินการในช่วงเวลาหนึ่ง	เกิดการร้องเรียนหรือเลิกใช้บริการ	มีการเผยแพร่ข่าวทั้งสื่อภายในและต่างประเทศ	ร้ายแรง	ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	สูง	หน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญเสียหาย	ต่ำกว่าเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ	๒ คะแนน	ต้องยกเลิกบางโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ	ต้องหยุดดำเนินการในช่วง ๑ – ๒ วัน	ผู้รับบริการไม่พอใจ	มีการเผยแพร่ข่าวในหนังสือพิมพ์	กระทบมาก	ตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท
๓	ปานกลาง	หน้าที่ความรับผิดชอบเสียหาย	ต่ำกว่าเป้าหมายชัดเจน	๓ คะแนน	กระทบต่อการจัดสรรงบประมาณภายใน	ต้องหยุดดำเนินการภายใน ๑ วัน	ไม่สามารถดำเนินการได้ตามข้อกำหนด	มีข่าวลือออกไปสู่องค์กร	กระทบปานกลาง	ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๒๕๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	บางส่วนของหน้าที่ความรับผิดชอบเสียหาย	ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย	๔ คะแนน	กระทบต่อการจัดสรรงบประมาณในระดับสำนัก	หยุดแก้ไขเล็กน้อย	กระทบต่อคุณภาพการให้บริการ	มีข่าวลือภายในองค์กร	กระทบเล็กน้อย	ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
๑	น้อยมาก	ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง	ยังคงได้ตามเป้าหมาย	๕ คะแนน	สามารถยอมรับได้	การดำเนินการล่าช้า	กระทบต่อคุณภาพการให้บริการเล็กน้อย	อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงได้	ละเลยได้	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

การใส่ระดับผลกระทบ ให้แยกผลกระทบตามด้านของความเสี่ยง ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk : C)

ตัวอักษร “C” ถ้าผลกระทบทำให้เกิดความเสี่ยงด้านนี้ ให้ใส่คะแนนในช่อง “C” เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ/การปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การบังคับใช้กฎหมายที่ออกมาใหม่ไม่สอดคล้องกับการนำกฎหมายไปใช้ การเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่เป็นจำนวนมาก การไม่ควบคุมกำกับดูแลตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ เป็นต้น

(๒) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk : S) ตัวอักษร “S” ถ้าผลกระทบทำให้

เกิดความเสี่ยงด้านนี้ ให้ใส่คะแนนลงในช่อง “S” เป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ เช่น นโยบายไม่ต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงและเริ่มต้นใหม่เป็นระยะ หรืองาน/โครงการตามนโยบายมีการเปลี่ยนแปลง ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ส่งผลให้สูญเสียทรัพยากรที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว เกิดความล่าช้า ไม่สามารถดำเนินได้ตามเป้าหมาย และระยะเวลาตามที่กำหนด เป็นต้น

(๓) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) ตัวอักษร “O”

ถ้าผลกระทบทำให้เกิดความเสี่ยงด้านนี้ ให้ใส่คะแนนลงในช่อง “O” เป็นความเสี่ยงที่กระทบกับการดำเนินงาน ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เช่น การโยกย้ายข้าราชการบ่อย ทำให้บุคลากรไม่มีประสบการณ์และความรู้ในงานที่ปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดหรือความเสียหายกับประชาชนผู้รับบริการได้ การที่อยู่ในตำแหน่งและงานเดิมเป็นเวลานาน อาจทำให้เกิดการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในหน้าที่ได้ การประเมินผลการปฏิบัติราชการไม่มีมาตรฐานและสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติราชการและแผนพัฒนารายบุคคล บุคลากรไม่สามารถใช้งานโปรแกรมได้เต็มความสามารถที่โปรแกรมสามารถรองรับการทำงานได้ เป็นต้น

(๔) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) ตัวอักษร “F”

ถ้ากระทบทำให้เกิดความเสี่ยงด้านนี้ ให้ใส่คะแนนลงในช่อง “F” เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลทางการเงิน การบัญชีและพัสดุ เช่น ระบบการควบคุมภายในไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้มีการเบิกจ่ายเงินผิดพลาดคลาดเคลื่อน การเบิกจ่ายในคดีผิดพลาด ผู้บริหารและผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบการเงินและบัญชีไม่มีประสบการณ์และความรู้เพียงพอที่จะสามารถตรวจระบบความผิดพลาดและแก้ไขให้ถูกต้องได้ การจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

“๕. ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง”

ประกอบด้วย

“ความเสี่ยงที่มีอยู่” หมายถึง ความเสี่ยงของงาน/โครงการกระบวนการที่ยังมีอยู่ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ๔ ด้านตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในองค์กรของสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แก่ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ความเสี่ยงด้านการเงิน

“ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่” หมายถึง ข้อมูลผลที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในทางลบหากมี “ความเสี่ยงที่มีอยู่” เป็นการอธิบายผลกระทบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในข้อมูล “๓. การประเมินระดับความเสี่ยง”

“มาตรการจัดการความเสี่ยง” หมายถึง วิธีการหรือแนวทางการแก้ไขเพื่อให้ “ความเสี่ยงที่มีอยู่” และ “ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่” หดไปหรือลดน้อยในระดับยอมรับได้

“ตัวชี้วัดความเสี่ยง” หมายถึง ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์หรือมาตรฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการระบุหรือเปรียบเทียบเพื่อที่จะแสดงว่า มาตรการจัดการความเสี่ยง สามารถลดความเสี่ยงที่มีอยู่ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่ เช่น จำนวนหน่วยงานที่มีความรู้และความเข้าใจจนนำการบริหารความเสี่ยงไปใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันความผิดพลาดหรือความเสียหายของหน่วยงาน

RMIC ๓

แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

“RMIC ๓ : แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” (แสดงแบบตามภาคผนวก ๓) ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

RMIC ๓

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒			
๑.กำหนดแล้วเสร็จ	๒.ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยงที่มีอยู่เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
(ระบุ)	(ระบุ)	มาตรการจัดการความเสี่ยงเชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
๓.กระบวนการควบคุมภายในตามมาตรการจัดการความเสี่ยง			
กระบวนการควบคุมภายในที่มีอยู่		(อธิบาย)	<div style="border: 1px dashed orange; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto;"></div>
การประเมินการควบคุม		(อธิบาย)	
☐ ไม่เพียงพอ		(อธิบาย)	
กระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายใน		(อธิบาย)	<div style="border: 1px dashed orange; width: 100px; height: 100px; margin: 0 auto;"></div>
		(ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔)	

“๑.กำหนดแล้วเสร็จ”

หมายถึง ระยะเวลาที่จะดำเนินการควบคุมภายในเสร็จสิ้น

“๒. ผู้รับผิดชอบ”

ให้ระบุกลุ่ม/ส่วนงาน/ผู้รับผิดชอบดำเนินการ

“๑. วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน”

“ความเสี่ยงที่มีอยู่” คือ ข้อมูลเดียวกับหัวข้อ “ความเสี่ยงที่มีอยู่” จากแบบ RMIC ๒

“มาตรการจัดการความเสี่ยง” คือ ข้อมูลเดียวกับหัวข้อ “มาตรการจัดการความเสี่ยง” จากแบบ RMIC ๒

RMIC ๓

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
๑.กำหนดแล้วเสร็จ	๒.ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยงที่มีอยู่เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
(ระบุ)	(ระบุ)	มาตรการจัดการความเสี่ยงเชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
๓.กระบวนการควบคุมภายในตามมาตรการจัดการความเสี่ยง		
กระบวนการควบคุมภายในที่มีอยู่		(อธิบาย)
การประเมินการควบคุม		(อธิบาย)
☐ ไม่เพียงพอ		
กระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายใน		(อธิบาย) (ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔)

“๓. กระบวนการควบคุมภายในตามมาตรการจัดการความเสี่ยง”

“กระบวนการควบคุมภายในที่มีอยู่” หมายถึง ขั้นตอน/วิธีการ/กฎเกณฑ์ ที่ดำเนินการควบคุมลดความเสี่ยง หรือป้องกันความผิดพลาดในปัจจุบัน

“การประเมินผลการควบคุม” หมายถึง การประเมิน “กระบวนการควบคุมภายในที่มีอยู่” เพียงพอ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ โดยมีแนวพิจารณาการประเมินผลการควบคุมและอธิบาย ดังนี้

- มีการกำหนด/สั่งการอย่างเป็นทางการให้ปฏิบัติตามการควบคุมหรือไม่
- มีการปฏิบัติตามการควบคุมหรือไม่
- ถ้ามีการปฏิบัติตามจริง การควบคุมให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่
- ประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ในการควบคุมหรือไม่

เมื่อวิเคราะห์ตามแนวทางข้างต้นแล้ว ให้ประเมินผลว่า “เพียงพอ” หรือ “ไม่เพียงพอ” โดยให้ ☒ ลงใน ☐ ช่องผลการประเมิน

“กระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายใน” หมายถึง ข้อเสนอแนะที่จะดำเนินการปรับปรุงการควบคุมเพื่อ “ลดความเสี่ยงที่มีอยู่” ตามแบบ RMIC ๒ โดยให้กรอกข้อมูลกรณีเมื่อ “การประเมินผลการควบคุม” ไม่เพียงพอจะดำเนินการปรับปรุงหรือปฏิบัติตามขั้นตอน/วิธีการ/กฎเกณฑ์ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้สามารถลดความเสี่ยงหรือป้องกันความผิดพลาดให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

“RMIC ๔ : รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของ
หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” (แสดงแบบตาม
ภาคผนวก ๔) ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

RMIC ๔

หน่วยงาน.....	รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....	
รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	งาน/โครงการ/กระบวนการ	มาตรการจัดการความเสี่ยง
เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒	เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒	เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒
		กระบวนการควบคุมภายใน
		เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๓
ผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน		
(ระบุ)		
☐ สามารถลดความเสี่ยงลงได้ ☐ ไม่สามารถลดความเสี่ยงลงได้		

“หน่วยงาน”
 ให้กรอกชื่อหน่วยงานที่
จัดทำแผนการดำเนินการฯ

“รอบการรายงาน ไตรมาสที่”
 ให้กรอกลำดับของไตรมาส
ที่จัดทำรายงาน

**“๑. วัตถุประสงค์ของ
หน่วยงาน”**

 เป็นข้อมูลเดียวกับหัวข้อ
“๑. วัตถุประสงค์ของ
หน่วยงาน” จากแบบ
RMIC ๒

RMIC ๔

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	งาน/โครงการ/กระบวนการ
เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒	เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒
	<div>มาตรการจัดการความเสี่ยง</div> <div>เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒</div> <div>กระบวนการควบคุมภายใน</div> <div>เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๓</div>
ผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	
(ระบุ)	
☐ สามารถลดความเสี่ยงลงได้	☐ ไม่สามารถลดความเสี่ยงลงได้

“งาน/โครงการ/กระบวนการ”

หมายถึง ข้อมูลเดียวกับหัวข้อ “๒. วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน” จากแบบ RMIC ๒

“มาตรการจัดการความเสี่ยง”

หมายถึง ข้อมูลเดียวกับหัวข้อ “มาตรการจัดการความเสี่ยง” จากแบบ RMIC ๒

“ผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน”

“กระบวนการควบคุมภายใน”

หมายถึง ข้อมูลเดียวกับหัวข้อ “กระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายใน” จากแบบ RMIC ๓

คือ ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติงาน/นโยบาย/กฎเกณฑ์ของกระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายในที่เป็นไปตามมาตรการจัดการความเสี่ยงตามแบบ RMIC ๓ และสามารถควบคุมโดยลดความเสี่ยงและความผิดพลาดจาก “ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่” ตามแบบ RMIC ๒ ได้อย่างไร และทำให้ “วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน” ตามแบบ RMIC ๒ ประสบความสำเร็จได้อย่างไร และให้ ☒ ลงใน ☐ ช่องของการประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในได้

ทั้งนี้ การทำแบบ RMIC ๒ – ๔ ขอให้แยกตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อและแต่ละงาน/โครงการ/กระบวนการ

กรอบระยะเวลาดำเนินการตามระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพืชพรรณธัญญาหาร สำนักงานศาลยุติธรรม

* อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามประกาศวันหยุดราชการประจำปี

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	เดือน/ปี																
		๒๕๖๑					๒๕๖๒											
		ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๖.๔ ไตรมาสที่ ๔ ผลการดำเนินงานระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๒ - รายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๑ – ๙ - รายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม	หน่วยงานในสังกัดภาค																	
	หน่วยงานส่วนกลางและ หน่วยงานไม่สังกัดภาค																	
	คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงและการควบคุม ภายในของหน่วยงานใน สังกัดสำนักงานอธิบดี ผู้พิพากษามาภาค ๑ – ๙																	
๗. สรุปผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ส่งให้สำนักตรวจสอบภายใน	สถาบันวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรบุคคล																	
๘. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินการ บริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และแจ้งให้สถาบันวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรบุคคลทราบ	สำนักตรวจสอบภายใน																	
๙. เสนอเลขานุการสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาผลงานในหนังสือ รับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน ส่งกระทรวงการคลัง	สถาบันวิจัยและพัฒนา ทรัพยากรบุคคล																	

บรรณานุกรม

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (๒๕๖๑). ร่างมาตรฐานและหลักเกณฑ์การควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ.

สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรดี. (๒๕๖๑). ระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของ
สำนักงานศาลยุติธรรม.

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (๒๕๖๐). คู่มือการบริหารความเสี่ยง
องค์กร ปี ๒๕๖๐.

ภาคผนวก

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการประเมินองค์ประกอบของการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	
๑.สภาพแวดล้อมการควบคุม	(อธิบาย)
๒.การประเมินความเสี่ยง	(อธิบาย)
๓.กิจกรรมการควบคุม	(อธิบาย)
๔.สารสนเทศและการสื่อสาร	(อธิบาย)
๕.กิจกรรมการติดตามผล	(อธิบาย)

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒						
๑.วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	๒.งาน/โครงการ/กระบวนการ	๓.การประเมินระดับความเสี่ยง				
(ระบุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	(ระบุ งาน/โครงการ/กระบวนการ) ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔	โอกาส	ผลกระทบ			
			C	S		
		ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข		
			O	F		
			ระดับตัวเลข	ระดับตัวเลข		
๔.เวลาที่พบความเสี่ยง						
(ระบุช่วงเวลา)						
๕.ความเสี่ยงที่มีอยู่/ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่/มาตรการจัดการความเสี่ยง/ตัวชี้วัดความเสี่ยง						
ความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔				
ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงที่มีอยู่	(ระบุ)					
มาตรการจัดการความเสี่ยง	(ระบุ)	ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๓ และ ๔				
ตัวชี้วัดความเสี่ยง	(ระบุ)					

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

แผนการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
๑.กำหนดแล้วเสร็จ	๒.ผู้รับผิดชอบ	ความเสี่ยงที่มีอยู่เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
(ระบุ)	(ระบุ)	มาตรการจัดการความเสี่ยงเชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒.....
๓.กระบวนการควบคุมภายในตามมาตรการจัดการความเสี่ยง		
กระบวนการควบคุมภายในที่มีอยู่ (อธิบาย)		
การประเมินการควบคุม (อธิบาย)		
☐ ไม่เพียงพอ		
กระบวนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (อธิบาย) (ข้อมูลเชื่อมโยงไปยัง RMIC ๔)		

หน่วยงาน.....รอบการรายงาน ไตรมาสที่.....

รายงานการดำเนินการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒		
วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน	งาน/โครงการ/กระบวนการ	มาตรการจัดการความเสี่ยง
เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒	เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒	เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๒
		กระบวนการควบคุมภายใน
		เชื่อมโยงข้อมูลจาก RMIC ๓
ผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพประสิทธิผลของมาตรการจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน		
(ระบุ)		
☐	สามารถลดความเสี่ยงลงได้	☐ ไม่สามารถลดความเสี่ยงลงได้